conturării cît mai sugestive a personajului central, Chiriţa, dezvăluind resorturile lui sociale şi oferind cît mai multe elemente pentru ca spectatorul să ajungă cu uşurinţă la generalizări. Interpreţii au fost lăsaţi să aibă aerul că joacă şi se joacă cu personajele, aducînd acolo unde trebuiau (şi atît cît trebuiau) uşoare accente de parodie. În ce priveşte cupletele, au fost lucrate cu conştiinciozitate şi interpretate mai mult decît corect. Decorurile semnate de Sergiu Singer s-au acordat perfect cu concepţia regizorală.

Din excelenta trupă de care dispune Teatrul Tineretului, regizoarea şi-a putut alcătui fără efort o distribuţie adecvată.

Arcadie Donos a desenat înfăţişarea Chiriţei, ale cărei graţii zaharisite le-a mimat cu uşoară ostentaţie, subliniind incisiv amestecul de prostie şi înfumurare al personajului, pornirile erotice întîrziate, împletite cu visurile de mărire. În ansamblu, se poate spune că Arcadie Donos s-a descurcat cu abilitate în acest prim rol de mare întindere şi de tradiţie în care îl vedem şi care pune serioase probleme de tehnică actoricească. Interpretarea sa ni s-a părut mai reuşită în actul II, cînd a dat o mare sugestivitate voluptăţilor pe care i le aduce isprăvnicia lui Bîrzoi, şi pe care le soarbe molcom, odată cu cafeaua şi aroma ţigărilor pe care le pufăie fandosit.

Într-o compoziţie lucrată cu inteligenţa şi fineţea cu care-şi construieşte în genere rolurile, Tudorel Popa a dat cu expresivitate viaţă scenică profesorului Şarl. Renunţînd să pună accentul pe pitorescul facil al limbajului stîlcit pe care-l foloseşte personajul, actorul a devenit — într-un fel — un comentator al acţiunilor Chiriţei şi odraslei sale.

Sub aripa ocrotitoare de cloşcă a Chiriţoaiei, răzgîiatul netot Guliţă, predecesor al lui Goe, a apărut, în interpretarea lui Marin Moraru, ca un pui pipernicit la trup şi mai ales la minte, cu o mină veşnic plîngăreaţă şi nătîngă. Magda Popovici, ingenuă cu reale calităţi, a ştiut să schiţeze candoarea Luluţei, pe care a înzestrat-o cu un farmec simplu, fără preţiozităţi, şi nu fără o umbră de ironie. Florin Vasiliu, cu mişcări şi gesturi pe care le execută cu agilitatea şi precizia unui balerin, a impus atenţiei personajul Leonaş, ale cărui peripeţii amoroase le-a privit ca pe un pretext pentru denunţarea moralei Bîrzoienilor.

De pe o poziţie actuală a fost conceput şi Ion (Alexandru Lungu), care apare nu ca un servitor ce încurcă treburile stăpînilor din lipsă de isteţime, ci cu bună ştiinţă, pentru a-şi rîde de ei.

Mai puţin izbutit, în concepţie, a fost personajul Bîrzoi (Gh. Gîmă), care nu s-a armonizat cu restul personajelor. Tipurile de ţărani care apar în figuraţie nu au fost redate consecvent cu linia în care a fost conceput Ion. Unele din ele au avut o linie caricaturală ce ar fi trebuit evitată.

Ilie Rusu

TEATRUL DE PĂPUŞI DIN CLUJ

„HARAP ALB", dramatizare de Nela Stroescu după basmul lui Ion Creangă, şi „DE LA CLUJ LA POLUL SUD" de György Mehes

Din repertoriul foarte variat al Teatrului de păpuşi din Cluj am văzut recent două spectacole. Este vorba de *Harap Alb*, dramatizare de Nela Stroescu, după cunoscutul basm al lui Ion Creangă, şi *De la Cluj la Polul Sud*, o piesă a lui György Mehes. Diferite ca temă, mod de realizare şi expresie artistică, cele două spectacole sînt edificatoare în ceea ce priveşte activitatea actuală a teatrului.

Prelucrarea Nelei Stroescu rămîne fidelă basmului original, cu modificările impuse de transpunerea scenică. Reducţia a fost făcută cu discernămînt, iar dinamizarea acţiunii

www.cimec.ro

s-a dovedit, de cele mai multe ori, binevenită. Povestea Crăişorului pornit, în lunga sa călătorie, să înfrunte piedici şi primejdii, pedeapsa ce-l aşteaptă pentru călcarea jurămîntului făcut tatălui său înainte de plecare, ajutorul pe care îl primeşte de la nişte făpturi ciudate şi, în sfîrşit, triumful dreptăţii pasionează şi astăzi, cu aceeaşi vigoare, pe micii spectatori. Calităţile acestui basm trebuie însă căutate, în primul rînd, în pitorescul şi frumuseţea lexicului. Replica e directă, lipsită de falsă emfază, cu rezonanţă caldă, patriarhală. Vorba de duh, proverbul se amestecă în frază, punctînd textul cu umor şi înţelepciune. Sînt în acestea, mai degrabă, reminiscenţe ale copilăriei lui Nică al lui Ştefan a Petrii — aspirant permanent la bucate copioase şi autohtone, amator de şotii şi glume — decît cuvintele pompoase ale împăraţilor şi crailor.

Spectacolul clujean reuşeşte să pună în lumină frumuseţea basmului, păstrînd caracterul lui popular. Regizorul Vasile Dan are meritul de a fi înscris o graţioasă coregrafie într-un ritm antrenant şi susţinut. Cadrul plastic (scenografia Edit Botar) a fost simplu, de bun-gust, deşi abuzul de alb, mai ales în primele tablouri, a deranjat prin suprapunerea formelor.

Dintre interpreţi am reţinut pe Horea Pop (Spînul), pentru varietatea mijloacelor de expresie şi studiul amănunţit al rolului, pe Carmen Poiană şi Melania Creţu (Chiriacuţă şi Neghinuţă), pentru compoziţiile lor pline de vervă, şi pe Elena Voicu (Bătrîna). Eftimiu Pandrea (Harap Alb) a mînuit păpuşa cu virtuozitate şi a mişcat-o frumos, dar vocea voalată a scăzut registrul în interpretarea vocală. S-au mai remarcat Smaranda Stratanov, Gabriela Delly şi Fabiola Pop (grupul celor trei domniţe), precum şi Emil Badea (Gerilă).

* * *

Piesa lui György Mehes este ceea ce se cheamă un basm modern. În acţiune se amestecă, alături de copii din zilele noastre, oameni de zăpadă care vorbesc şi suferă, iar alături de pilotul avionului sau căpitanul de vas — peşti fantastici, într-un feeric decor submarin. Subiectul piesei *De la Cluj la Polul Sud* e simplu. Înduioşat de soarta Omului de zăpadă, pe care razele nemiloase ale soarelui de primăvară ameninţă să-l topească, Öcsi se hotărăşte să-l salveze. Închis într-un frigider „Fram", Omul de zăpadă va călători pe bordul unui avion, la Polul Sud, găsind acolo un climat mai favorabil existenţei sale. Călătoria nu este lipsită de peripeţii. Scurta escală în Africa Centrală ne aduce o imagine a exploatării colonialiste, iar adîncul oceanului îl îmbie pe Öcsi, ajuns la punctul terminus al călătoriei, să se transforme în scafandru.

Lăudabilă prin intenţia de a prezenta spectatorilor-copii aspecte de viaţă pe meridiane diferite, de a le îmbogăţi interesul pentru geografie şi de a le stimula fantezia, piesa lui György Mehes nu reuşeşte însă să ni se prezinte ca o lucrare închegată. Acţiunea e forţată, iar tablourile legate arbitrar. Oricare scenă ar lipsi în desfăşurare, absenţa ei ar trece nesimţită. Tendinţa de senzaţional e supărătoare, iar replica se rostogoleşte egal, fără vervă.

Spectacolul a dat ocazie mînuitorului D. Szabo Lajos să debuteze ca regizor. El a izbutit să realizeze o mişcare vie în scenă şi să pună în valoare calităţile mînuitorilor, dar n-a reuşit să rezolve slăbiciunile unui text anemic. Cadrul plastic (scenografia — Ballo Zoltan) a fost cînd prea încărcat (decorul continentului negru), cînd de un simplism neartistic (scena de pe vas).

Dincolo de ingratitudinea textului, mînuitori ca Janos Peter (Omul de zăpadă), Dezso Benedek (Căpitanul vasului), Zsuzsa Laczka (Öcsi) şi Julia Sigmond (Öcsi de zăpadă) şi-au reafirmat talentul.

Mihai Crişan

www.cimec.ro